

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХАРЧОВОЇ ХІМІЇ

Мотузенко А. К.

Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

Модернізація профільної хімічної освіти повинна проходити, дотримуючись основних принципів диференціації освіти, особистісного орієнтування отриманих знань та гуманізації процесу. Освіта, отримана в результаті вивчення харчової хімії, може стати засобом самореалізації людини, адаптації до умов праці, конструктивної та творчої діяльності задля забезпечення гармонійного життя суспільства. Частина отриманих в процесі вивчення харчової хімії знань може допомогти вирішити проблему збереження власного здоров'я через формування у здобувачів освіти культури споживання речовин та матеріалів.

Актуальність дослідження визначається змінами в суспільстві, загостренням кризових явищ, погіршенням здоров'я дітей та молоді, що веде до визнання необхідності надати студентам харчову хімічну грамотність.

Мета дослідження: розробити та перевірити комплекс педагогічних заходів з формування у здобувачів освіти здоров'язбережувальної компетентності у процесі вивчення харчової хімії.

Об'єкт досліджень: процес та навчальний матеріал харчової хімії, що сприяють формуванню у студентів здоров'язбережувальної компетенції.

Предмет досліджень: методика направленої створення у студентів здоров'язбережувальної компетентності у процесі викладання харчової хімії.

Завдання досліджень:

1. Провести аналіз нормативних документів, медичної, педагогічної та методичної літератури у процесі викладання харчової хімії.
2. Розробити методику створення у студентів здоров'язбережувальної компетентності у процесі викладання харчової хімії.
3. Напрацювати методичні засоби для впровадження методики формування у студентів здоров'язбережувальної компетентності на основі інтеграції до курсу харчової хімії відповідних дисциплін (біологія, валеологія, екологія, медицина).
4. Провести практичні випробування розробленої методики в навчальному закладі передвищої освіти.

Методика створення у студентів пріоритетів здорового способу життя в процесі вивчення харчової хімії.

Орієнтуючись на напрямок розвитку сучасної освіти, метою створеної нами методики формування здоров'язбережувальної компетентності в процесі розвитку особистості учнів у процесі викладання харчової хімії були:

1. усвідомлення студентами важливості збереження свого здоров'я та здоров'я оточуючих в умовах швидких змін у світі та навколишньому середовищі;
2. виправлення поведінки та відношення студентів при поводженні з харчовими речовинами та матеріалами;
3. поняття збереження здоров'я студентами як особистісно значимої цінності;
4. здобуття студентами системного досвіду при створенні культури використання харчових речовин та матеріалів;

5. покращення ефективності вивчення харчової хімії;
6. розвиток особистісного самовизначення та самосвідомості, задля здійснення здорового образу життя, використовуючи набуті знання про харчові речовини та матеріали.

Поетапна методика створення системи вивчення харчової хімії пов'язана з методичними підходами нашого дослідження та спрямована на:

- вивчення та формування ціннісного ставлення до здоров'я як однієї з найбільш значимих цінностей;
- набуття знань, умінь та навичок в галузі збереження свого здоров'я та здоров'я інших людей, підтримку здорового образу життя;
- створення знань і умінь для самоосвіти і самовиховання, здійснення творчої хіміко-валеологічної діяльності, виховання культури споживання речовин.

Основним засобом впровадження хіміко-валеологічного підходу до вивчення предмету, є широка внутрішньо-предметна і міжпредметна інтеграція всіх знань, здобутих студентами з основних навчальних предметів. Це сприяє вивченню основ збереження здоров'я з напрямку системного та інтегрованого підходів у пізнанні світу речовин. Вони включають лінії інтеграції здоров'язберігаючих ідей і понять з іншими ідеями і поняттями з предметів: літератури, охорони та безпеки життєдіяльності, біології, медицини, валеології, фізкультури, фізики та хімії.

Основою здійснення такої інтеграції є проблемне навчання, організація пошукової діяльності, формування пізнавального інтересу, проведення бесід, використання хімічного експерименту на ін..

Завданнями такої інтеграції є не тільки озброєння учнів цілісною сукупністю знань про роль речовин у здійсненні здоров'язбережувальної поведінки студентів, але і виховання грамотного ставлення до дійсності, вміння самостійно вирішувати виникаючі проблеми і науково пояснювати явища.

На основі даних компонентів нами була розроблена підпрограма формування у студентів пріоритетів здорового способу життя в предметному навчанні хімії, в якій виділено:

- змістовно-цільовий аспект, що формує загальнокультурні і предметно-хімічні знання
- результативно-діяльнісний аспект, спрямований на формування здоров'язбережувальної компетентності і культури науково-обґрунтованого споживання речовин і матеріалів

Актуальність введення даної підпрограми в процес вивчення харчової хімії, обумовлена низкою причин, які можна об'єднати в групи:

1. Техногенно-екологічні:

- а) розширення техносфери в навколишньому світі;
- б) зміна складу хімічного компоненту життєвого простору людини в умовах техносфери;
- в) збільшення загрози настання глобальної кризи.

2. Соціокультурні:

- а) збільшення поширеності девіантної поведінки підлітків;
- б) зміна ціннісних орієнтирів;
- в) зниження зайнятості дітей у позашкільних закладах (гуртках, музичних школах і т. д.).

3. Медико-валеологічні:

- а) різке зниження здоров'я населення;
- б) збільшення спектру лікарських препаратів;
- в) збільшення контакту з хімічними речовинами і матеріалами та їх не цільового призначення

Висновки.

1. Завдання формування в студентів пріоритетів здорового способу життя та формування здоров'язбережувальної компетентності обґрунтоване як одне з важливих напрямків модернізації загальної хімічної освіти на підставі вивчення закономірностей і дослідження аналізу нормативних документів і можливостей інтеграції природничо-наукових дисциплін та валеологічних знань.
2. Досвід формування культури споживання речовин і матеріалів в процесі вивчення харчової хімії показав необхідність створення цілеспрямованої системи формування у студентів пріоритетів здорового способу життя.
3. Обґрунтовано та розроблено методику методичної системи формування у студентів пріоритетів здорового способу життя у вивченні харчової хімії та засоби її реалізації в навчальному процесі на основі використання інтеграційних можливостей курсу харчової хімії з відповідними дисциплінами.
4. Розроблено форми і засоби розвитку мотивації знань і діяльності, спрямовані на збереження здоров'я через залучення студентів до культури споживання речовин і матеріалів.
5. Педагогічний експеримент підтвердив ефективність розробленої методики формування у студентів здоров'язбережувальної компетентності. Цілісна і цілеспрямована методична система позитивно вплинула на ціннісне ставлення студентів до збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих, сприяла підвищенню інтересу до вивчення предмета «Харчова хімія».

Список використаних джерел

1. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. К.: ВВП «КОМПАС», 1997. – 64с.
4. Максимов О.С. Методика викладання хімії: Практикум: Навч. посіб. – К.:Вища школа, 2004. – 167с.: іл..

КООПЕРАТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ХІМІЇ

Насонова Я. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Сучасна педагогічна наука потребує розробки та впровадження дієвої моделі професійної підготовки вчителів природничих дисциплін, яка б відповідала актуальним викликам освітньої практики. Існуюча система характеризується недостатньою відповідністю сучасним соціальним та педагогічним вимогам, що обумовлює необхідність пошуку нових підходів до формування готовності педагога до творчої професійної діяльності, самореалізації та виконання соціального замовлення.

Підготовка вчителя до професійної діяльності, як складна наукова проблема, досліджується в різних галузях знань, зокрема у філософії, психології та педагогіці. Фундаментальні дослідження науковців відіграють ключову роль у її вирішенні. Питання педагогічної підготовки потребують подальшого вивчення та детального обґрунтування, оскільки окремі аспекти залишаються невизначеними.